

Куди в Україні поділися ластівки і чому не можна руйнувати їхні гнізда: пояснення орнітолога

Катерина Гірник, Альона Уткіна

10:35, 19.04.26

  5 хв.

В Україні найпоширенішими є три види ластівок: сільська, міська та берегова.

Перші ластівки вже прилетіли в Україну з теплих країв /

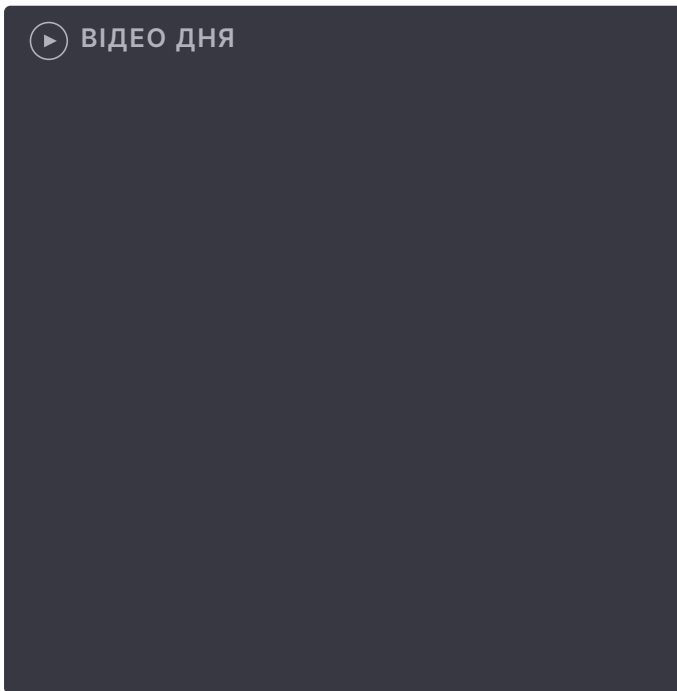
Колаж УНІАН

У ЗМІ дедалі частіше з'являються повідомлення про те, що ластівки в Україні начебто зникли. [Орнітолог Віталій Грищенко](#) розповів УНІАН, чому так може здаватися, де зимують ці птахи та чи правда, що вони можуть передбачати погоду.

Чи дійсно ластівки зникли і чому?

Орнітолог зазначив, що точно оцінити, наскільки зменшилася чисельність ластівок, складно, адже в Україні немає системної довгострокової програми моніторингу навіть для поширених видів птахів.

Тому іноді мова може йти не про реальне скорочення популяції, а про її перерозподіл між різними територіями.

В Україні найпоширенішими є три види ластівок: сільська, міська та берегова. Їхні назви пов'язані не стільки з місцем проживання, скільки з особливостями гніздування, каже Гріщенко.

"Наприклад, сільська ластівка традиційно будує гнізда на дерев'яних спорудах - під дахами та навісами. Ось там, де є всілякі клуні, стайні тощо. У неї гніздо у вигляді такої чашечки, відкрите зверху, яку ластівка "ліпить" із багна, яке грудочками приносить у дзьобі. А міська ластівка облаштовує гнізда так само, але на різних кам'яних і бетонних будівлях. Берегова ластівка - взагалі риє нірки у різних урвищах. Біля річок можна побачити такі подзьобані нірками берега - от вони в тих нірках живуть", - розповів орнітолог.

Тож науковець наголосив, що саме через обмежену можливість гніздування птахів у звичних для них умовах, може складатися враження, що їх поменшало у тому чи іншому регіоні. Для міських ластівок процес будівництва гнізд ускладнюється, адже в центрі міста важко знайти багно чи мокру землю для гнізда.

Чому ластівки будують гнізда на хаті?

Орнітолог пояснив, що саме через матеріал, який цей птах обирає для забудови - глину, багно, землю, вони шукають для нього таке місце, де б воно не зруйнувалося від дощу. Тому частіш за все зручним місцем розташування стають захищенні дахи чи навіси.

Де зимують ластівки? Чи вони вже повернулися в Україну?

"Вони відлітають далеко, аж в Африку. Вони ловлять комах, які літають у повітрі, тому, відповідно, їм потрібно, аби була тепла погода, інакше для них немає харчування", - відповів Гріщенко.

"Раніше за всіх повертається сільська ластівка, і вони вже з'явилися у нас. Похолодання зараз їм звичайно, не додало радості, тому що комах набагато менше стало, але першу ластівку я в цьому році бачив біля Канева 7 квітня. Тобто вже вони є. Міські і берегові ластівки трохи пізніше прилітають, десь у другій половині квітня", - розповів науковець.

Чому не можна руйнувати гніздо ластівки?

Ластівки живуть все життя в одному гнізді?

"Ні, вони не можуть жити в одному гнізді все життя, тому що це ж не кам'яна будівля чи навіть дупло. Такі гнізда руйнуються досить легко. Вони кожен рік будують нові гнізда та інколи можуть використовувати ті, що були в попередньому році, просто їх якось підремонтували, так би мовити", - зазначив орнітолог.

Також він розповів, що інколи старі гнізда ластівок займають інші птахи - наприклад, горобці чи горихвістки. У таких випадках їм простіше збудувати нове гніздо поруч, ніж вступати в конкуренцію.

Щодо заборони на руйнування гнізда, Гріщенко зазначив, що це походить із народних вірувань, в яких ластівка вважалась "особливим" птахом, який приносить весну, як і лелеки. Тому шкодити їх гнізда

- все одно, що накликати на себе або на свій дім біду.

Скільки років живуть ластівки? Чи вважаються вони моногамними птахами?

"Принаймні років 10-15 тут, як кому пощастить. В середньому десь так", - відповів орнітолог.

Щодо створення пари, ці птахи вважаються певною мірою моногамними, каже Гріщенко. Однак це стосується одного сезону розмноження, коли пара може вивести один або два виводки - залежно від умов і наявності їжі.

У новому ж сезоні пари формуються заново. Тобто постійного "довічного" партнерства між ними, як правило, немає.

Як ластівки передбачають погоду? Чому ластівки літають низько перед похмурою погодою?

"Це якраз більш-менш реальне спостереження. Не завжди воно виправдовується, але це досить реально. Справа в тому, що коли насувається негода, особливо похолодання, комахи літають нижче, ближче до землі притискаються. Відповідно, ластівки, полюючи на комах, теж опускаються нижче. Коли похолодає досить сильно, то вони можуть і буквально з рослин знімати комах, тобто притискатися до землі майже", - розповів науковець.

Коли ж встановлюється тепла погода, тепле повітря підіймається вгору, і комахи починають літати на більшій висоті. Відповідно, підіймаються і ластівки. У певному сенсі поведінка комах навіть може "підказувати" зміну погоди.

ДОВІДКА

Віталій Грищенко

Кандидат біологічних наук,
старший науковий співробітник
та заступник директора з
наукової роботи Канівського

природного заповідника

Здобув освіту з відзнакою на кафедрі зоології хребетних Київського університету імені Т. Г. Шевченка (1985). Працював на кафедрі зоології КНУ. Кандидат біологічних наук (1994, тема: «Фенологічні закономірності осінньої міграції птахів на території України»), старший науковий співробітник і заступник директора з наукової роботи заповідника, який з 2010 року входить до Інституту біології КНУ імені Тараса Шевченка.

Вас також можуть зацікавити новини:

- [Вчені відродили вимерлу гігантську черепаху, яку зникла 180 років тому](#)
- [У природному парку помітили справжнього аса маскування \(фото\)](#)
- [Кажани почали плутати сонячні панелі з водою, і це змінює їхню поведінку](#)

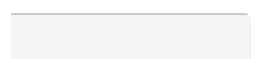
ДОПОМОЖІТЬ ПРОЄКТУ

ПІДТРИМАЙТЕ НАС

Читати УНІАН в Telegram УНІАН в Google News

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Війна в Україні · Наталія Мосейчук +

Новини України · Новини Харкова · Новини Львова · Новини Києва ·

Кому треба замінити закордонний паспорт · Новини Одеси · Новини Дніпра

Новини економіки · Курс долара · Курс євро · Курс валют · Тарифи на газ ·

Доплата до пенсії після 65 років · Укрзалізниця ·

Як оскаржити неправильне нарахування пенсії · Біткоіни-курс ·

Тарифи на електроенергію · Надбавки до пенсії після 70 років

Прогноз погоди · Погода на місяць · Синоптик · Погода Київ · Погода на завтра ·

Магнітні бурі · Погода на тиждень

Гороскоп · Гороскоп на сьогодні · Гороскоп на завтра · Гороскоп на тиждень

Лайфхаки · Як довго можна зберігати відкритий майонез ·

Як почистити пральну машину оцтом і содою ·

Як засолити сало в банці сухим способом · Як знищити вошів та пероїдів у курей ·

Як смачно зварити сочевицю · Чим помити вікна, щоб були чистими до осені ·

Чи можна додавати мед у гарячий чай ·

Як легко видалити сліди від скотчу з пластикових вікон ·

Що робити, якщо вкусив кліщ ·

Навіщо перед смаженням риби лити на сковорідку лимонний сік ·

Чому не можна виливати олію в раковину

Яке сьогодні свято · Коли відзначати Радоницю та Червону гірку в Україні ·

Коли Вознесіння Господнє 2026 · Коли Юріїв день 2026

Lite · Рецепт · Лайфхаки · Свята · Мода · Стосунки · Магнітні бурі ·

Холостяк 2025 · Зірки · Кіно · Астрологія

Рецепти · Що готувати на поминки згідно з церковною традицією · Суп з сочевиці ·

Деруни без яєць · Смачний шоколадний торт із кремом та горіхами ·

Найсмачніший кляр для риби без яєць · Зелений борщ з щавлем ·

Дріжжове тісто на пиріжки

Сад-город · Як обробити полуницю навесні ·

Що не можна садити поруч із квасолею ·

Чим підгодувати помідори після пікірування ·

Що покласти в лунку при посадці помідорів · Що посадити від кліщів ·

Коли садити картоплю у 2026 році ·

Найдешевший і найефективніший народний засіб проти попелиць ·

Е НАС

ий" пакет
аохотити їх

можуть
у причина

зв одним із
: 5 найкращих
і

де холодно,
зблесті

активність
зал наступу РФ

Реклама

був вражений

Як правильно вибирати насіння у магазині · Що садити поруч з кабачками ·

Як правильно обрізати та розмножувати монстеру ·

Коли садити полуницю в Україні навесні · 5 основних правил обрізки дерев ·

Що не можна садити поруч із кабачками ·

Простий спосіб прогнати гризунів з дому та ділянки ·

Які квіти не можна висаджувати в саду ·

ТОП-10 найкращих декоративних рослин для саду ·

Що можна садити поруч із квасолею · Що налити в нору крота ·

Чим обробити цибулю від цибулевої мухи · Чим підгодувати малину навесні

іспанії

ЕЦ вчасно
шанси на теплі

Лукашенку:
жливість

і варто
и краще

ментували
остачання

іло по імпорту
изикує

[Правила користування сайтом](#) · [Політика конфіденційності](#) · [Про нас](#) · [Редакційна політика](#)
[соцмережах](#)

ЕБ-систем з
незакону року парамежує 26 "Кинджалів",
– ЗМІ

16:00 "Не можна ігнорувати Росію": у
Кремлі відреагували на рішення США
щодо санкцій

15:53 **УНІАН** **Експерт дав обнадійливий
прогноз цін на бензин та дизель на АЗС в
Україні**

15:50 Кіпр може передати Україні танки
Т-80У після угоди щодо Leopard 1 з
Грецією, – ЗМІ

15:48 Чотири знаки Зодіаку будуть
найщасливішими найближчими тижнями

15:46 Стрільянина у Києві: батько
терориста - полковник РФ у відставці

15:45 Круїзні лайнери залишили Ормузьку
протоку і незабаром відновлять
пасажирські рейси, – ЗМІ

15:42 **УНІАН** Чи загрожує Сумам оточення
чи потужний наступ: експерт розповів,
наскільки це реально

15:40 У Великій Британії є віддалена
залізнична станція, до якої неможливо
доїхати на автомобілі

15:28 Наближається пік сезону укусів від
кліщів: в МОЗ пояснили, як врятуватись

15:25 Рух в Ормузькій протоці практично
завмер після затримання іранського судна

15:25 Ніякого напівоточення немає: у
DeepState розповіли, що насправді
відбувається на Сумщині

15:24 **УНІАН** **В Україні випаде сніг, в
одному місці його може бути аж 10 см, –**

метеорологія

15:23 "Мають йти зміни до законодавства": експерт висловився про дозвіл зброї для цивільних

Реклама

15:19 Німеччина і Франція пропонують Україні "тіньове членство" в ЄС, - FT

15:18 Механізм списання старих вагонів викликає питання, – експерт

15:14 У Кремлі зраділи перемозі Радева в Болгарії та заявили про "пошук діалогу з Європою"

15:11 Штучний інтелект оцінює рішення уряду, чи будуть вони корисні для громадян, - Мінцифри

15:07 Змусять посміхнутися кожного: ці 4 дати мають найкраще почуття гумору

15:04 Пенсії в Україні: держава сама шукатиме дані про трудовий стаж громадян

15:03 ДТЕК Ахметова очолив рейтинг найбільших приватних інвесторів в економіку України за час війни, - ЗМІ

15:00 Модернізація перехоплювачів відбувається вкрай швидко: FT розповіло про останні інновації

14:55 Редкліфф назвав найкращі та найгірші фільми про Гаррі Поттера

14:51 Заморозки атакують Україну найближчої ночі: температура впаде до -3° (карта)

14:49 Менше пального для російської армії: Генштаб розповів про новий удар по Туапсе

14:38 РФ намагається копіювати українські морські дрони, але є нюанс, - Плетенчук

14:27 Питання не в кількості: експерт оцінив результативність нової повітряної

атаки РФ

14:24 **УНІАН** У ЗСУ спростували інформацію про нібито загрозу напівоточення росіянами Сум

14:22 Який гібридний автомобіль з пробігом вибрати: експерти назвали 10 найкращих моделей

14:16 Коли людина офіційно вважається старою: названо точний вік

14:15 Пішов з життя заслужений художник України

14:08 В Україні різко подорожчав долар: що буде з гривнею цього тижня

14:05 "Роботи не кровоточать": Україна готує революційну заміну піхоти на полі бою, - CNN

14:00 **ПЕРЕВІРЕНО ЕКСПЕРТОМ** Пенсіонери можуть збільшити низьку пенсію: як написати скаргу на Пенсійний фонд

Реклама

13:47 Ціни на нафту та газ різко підскочили: ринки штормить після закриття Ормузької протоки

13:43 За час війни дрони стали "як цигарки в магазині", але це серйозна

зброя, - виськовий

13:42 У Криму уражено два російські ВДК: Плетенчук пояснив, що це означає

13:37 Відомий український ведучий емоційно висловився про Нікітюк

13:37 "Велика вдача, що лишився живий": Флеш розкрив деталі щодо спроби РФ вбити його

13:31 Україна створила власний гусеничний бронетранспортер: його випробування вже йдуть (фото)

13:30 Як засолити сало в банці сухим способом: скільки днів чекати та 3 ознаки, що воно готове

13:24 Феєрія кольорів: популярну європейську столицю визнали найбільш яскравим містом світу

13:19 Одна з найрідкісніших квіток у світі все частіше з'являється біля Дунаю: чому це добрий знак

13:18 "Це абсурдно": у Трампа виправдалися за пом'якшення санкцій проти Росії

13:15 Військові вважають недоцільним утримання позицій на півночі Мирнограда, - ЗМІ

13:13 Ваше ім'я не випадкове: нумерологи пояснили, як воно впливає на долю

13:13 Чому люди бояться темряви: еволюційний біолог розкрив таємницю нашого вічного страху

13:09 Може знищити більше цілей за менший час: експерт про нові можливості української ППО

12:59 Марк Твен вважав, що головна помилка починається там, де ви перестаєте сперечатися з більшістю

12:54 Зірка фільму "Жахаючий" освідчився коханій (відео)

12:52 В Україні суттєво змінилися ціни на деякі овочі та фрукти: що та скільки коштує зараз

12:48 У Єгипті планують збудувати місто, що складатиметься з понад 150 хмарочосів

12:48 Ворог намагається за будь-що просунути південніше від Гуляйполя, - Волошин

12:46 Удар по заводу дронів у Таганрозі зруйнував 2 цехи: з'явилися фото наслідків

12:43 "Росії буде все складніше": експерт про ураження ЗСУ одразу трьох ворожих кораблів в Криму

12:25 Розвага для тих, хто любить ризик: пасажери скаржаться на роботаксі Tesla, - ВІ

12:22 В Аргентині пастух знайшов рештки 20-метрового динозавра, який змінює уявлення про еволюцію

12:22 Понад 100 підприємств: ГУР оприлюднив важливі дані щодо виробництва Су-57

12:17 Росія намагалась побудувати "суперавіаносець", але його порізали на металобрухт

12:16 Сотні вагонів і кілька локомотивів: що відомо про найдовший поїзд з Книги рекордів Гіннеса

12:03 У Франції 20 сонячних електростанцій дали неочікуваний ефект: ґрунт і рослини змінилися

12:00 На українців чекає тривале похолодання з дощами та заморозками

11:59 Нафта не врятувала: економіка Росії в поганому стані, а показники "малюють", - FT

11:59 Яйця в деревах не потрібні: замість них краще додати 2 секретні інгредієнти

12:00 На українців чекає тривале похолодання з дощами та заморозками

11:59 Нафта не врятувала: економіка Росії в поганому стані, а показники "малюють", - FT

11:59 Яйця в деревах не потрібні: замість них краще додати 2 секретні інгредієнти

11:58 Не ритуали: вчені розкрили таємницю тисяч ям на схилі гори у Перу

11:51 Актор-воїн Ласточкін вперше за тривалий час вийшов на зв'язок (відео)

11:47 **думка** Ісламська республіка 3.0: чому переговори про мир із США безрезультатні

11:38 Очікують на пташенят: у відомих лелек Одарки та Грицика вже з'явилося четверте яйце

11:37 Експерт пояснив, чи стане новий прем'єр Болгарії "Орбаном-2"

11:35 Apple відкладає запуск MacBook Pro з сенсорним екраном через дефіцит пам'яті

11:33 Важливий сировинний товар раптово почав дорожчати: скільки коштує тепер

Реклама

11:33 Україна стане частиною одного з найвідоміших туристичних маршрутів Європи

11:30 Попри великі розміри, ця порода собак входить до рейтингу "найспокійніших": про кого йдеться

11:22 Експрезидент Болгарії заявив про перемогу своєї партії на виборах до парламенту

11:22 **"Можемо молитися на погоду": нардеп попередив, що наступна зима буде ще важчою**

11:15 В Києві почали цвісти сакури: в парку "Кіото" також радують відвідувачів і магнолії (фото)

11:15 Лукашенко забрязкав російською ядеркою і назвав потенційних "противників"

11:14 В нацпарку на Одещині з'явилося потомство у птахів, які можуть прожити чверть століття

11:08 Загинув відомий український музикант під час теракту в Києві

11:06 У "ПриватБанку" різко подорожчала валюта: свіжий курс долара і євро на понеділок

11:05 **Дощі, мокрий сніг та вітер зіпсують погоду в Україні, - синоптик**

10:57 Український голкіпер взяв пенальті і вистояв проти найкращої атаки чемпіонату Португалії

10:55 **Окупанти намагалися вбити радника міністра оборони Флеша**

10:52 Нафту лихоманить: трейдери прогнозують нові цінові потрясіння, - FT

10:51 **Теракт в Києві: кількість жертв стрілка зросла**

10:38 На Сумщині російські дрони атакували цивільні авто: є поранені

Реклама

10:34 Новий поїзд з'єднає столицю Ірландії із таємними замками та незайманими пляжами

10:33 Запуск ракети, яка повинна покласти край "монополії" Маска, закінчився провалом (відео)

10:24 **Долар і євро злетіли на початку тижня: курс валют в банках та обмінниках сьогодні**

10:24 У Німеччині чоловік знайшов золоті злитки на 40 000 євро під час стрижки газону

10:15 **оновлено** В Одесі знайдено застреленим депутата міської ради: що відомо

10:14 Росія вночі атакувала залізницю: під удар потрапив потяг та вокзал (фото)

10:02 РФ наростила кількість механізованих штурмів на фронті: в ISW пояснили мету окупантів

09:47 Дикий про нову атаку на Туапсе: Україна перекриває потік "нафтобаксів" до

РФ

09:43 Після поразки Орбана на виборах Ізраїль залишився без захисту в Європі, - Politico

09:27 12 приладів, які не можна підключати до подовжувача, щоб не спалити квартиру

09:27 Угорщина готова розблокувати 90 млрд євро для України: Bloomberg назвало конкретні терміни

09:24 Уроки сучасних війн: НАТО відмовляється від AWACS і переходить до "системи систем"

09:11 Дрони знову атакували НПЗ у російському Туапсе, там вирує потужна пожежа (відео)

09:06 У Львові запровадили жовту небезпеку: що відбувається

09:00 Близько 70 тисяч чоловіків могли виїхати за кордон із порушеннями: юрист назвав три категорії

09:00 Тендери без конкуренції: в Івано-Франківській ОВА сформувалась система "своїх" підрядників

08:57 оновлено Бійці ГУР уразили два великих десантних кораблі РФ в окупованому Криму (відео)

08:46 Пастка надійності: десятиліття турботи про інших можуть призвести до самотності у 60 років

08:41 Яка риба корисна для шкіри, серця та загального здоров'я: дієтолог назвала свого фаворита

08:35 Німеччина з гіганта автомобілебудування перетворюється на головний арсенал Європи, - WSJ

Реклама

08:16 У XIX столітті люди по-справжньому лякалися звичайних кнопок, і

в них були на те причини

08:08 **Магнітні бурі 20 квітня: чи буде шторм на початку тижня (графік)**

08:00 **Сьогодні температура в Києві опуститься нижче +10°**

07:55 **ЗСУ знайшли ефективний спосіб перекрити постачання боєприпасів для артилерії РФ, – Forbes**

07:50 **Як довго можна зберігати відкритий майонез: коли викинути треба вже через годину**

07:47 **Ризик глухого кута: союзники США бояться наслідків поспішної угоди з Іраном, – Reuters**

07:20 **Гороскоп на 20 квітня за картами Таро: Овнам - визнати помилку, Ракам - боротьба**

07:10 **Гороскоп на 20 квітня: Близнюкам - несподіване зізнання, Левам - ризик**

07:06 **Росіяни проводять штурми по всій лінії фронту: в ISW пояснили, що відбувається**

06:48 **Росіяни атакували Україну "Шахедами": є постраждалі та руйнування інфраструктури**

06:30 **Тиждень в Україні розпочнеться з дощів та похолодання: де температура впаде нижче +10°**

06:05 **20 квітня: початок Провідного тижня - що не можна робити до обіду**

05:34 **Чи є в Прип'яті мутанти: вчений розповів, хто населяє місто-привид**

05:33 **У світі стає дедалі більше рудоволосих людей: вчені спантеличені**

05:00 **Прикмети та звичаї 20 квітня: яке сьогодні свято і чому не можна дивитися у вікно**

03:40 **Учені знайшли серед скель найдавніші сліди тварин на Землі: їм майже 900 млн років**

03:06 **Іран уважно вивчав досвід України у війні, особливо в сфері безпілотників, – FT**

02:41 **Чому собака спить біля ніг господаря в ліжку: дресирувальниця назвала 7 причин**

02:17 **Спільні зусилля США та Ізраїлю проти Ірану ще не завершилися, – Нетаньягу**

01:38 **В Сумській області російські окупанти намагалися прорватися через**

01:37 Як ми непомітно псуємо собі зір: офтальмологи назвали 9 небезпечних щоденних звичок

00:55 В Німеччині за рік суттєво зменшилася кількість біженців: в Die Welt назвали причини

00:33 Схожий на купу білизни: вчені виявили рекордного морського мешканця на глибині понад 2 км

00:07 Український тенісист підняв гостру тему щодо володіння зброєю після стрілянини в Києві

19 квітня, неділя

23:54 Росіяни просунулися поблизу села Різниківка в Донецькій області, - DeepState

23:30 Журналіст запитав 80-річних людей, що насправді означає успіх, та був здивований відповіддю

23:25 ВМС США перехопили іранське судно в Оманській затоці, - Трамп

23:24 Уряд Ірану зневажливо відреагував на заяву ЄС щодо відкриття Ормузької протоки, - Politico

22:54 На виборах у Болгарії впевнено лідирує партія проросійського експрезидента

22:25 Що буде, якщо пити гарячу воду з лимоном щодня: вчені назвали 7 переваг для здоров'я